VALTAKUNNALLINEN TYÖPAJAYHDISTYS
oikeus tekemällä oppimiseen

TPY 20

25.10.2017

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
toiminnanjohtaja Mari Ahonen-Walker
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
puh. 010 279 2720
tyopajayhdistys@tpy.fi

HE 106/2017vp

Lausunto eduskunnan sivistys- ja tiedejaostolle HE 106/2017 vp
hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018

Jaoston pyynnön mukaan lausunto suunnataan nuorisotyöhön (luku 29.91), ja aivan erityisesti nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön, niiden resursseihin ja toiminnan tuloksellisuuteen sekä nuorisotakuuta koskevan kärkihankkeen etenemiseen. Näiden lisäksi yhdistys nostaa esiin myös muita keskeisiä nuorten palveluiden resursointiin, saatavuuteen ja saavutettavuuteen liittyviä huomioita.

Nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön resurssit ja palveluille asetetut tavoitteet valtion talousarviossa 2018:

Nuorisotyön ja -politiikan tavoitteena on nuorisolain mukaan edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa, tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista, tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista, sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö. Edellä mainitut tavoitteet koskevat kaikkia Suomessa olevia alle 29-vuotiaita. Nuorisotyön määrärahoihin esitetään kaikkiaan 76 miljoonaa euroa, joista 54 770 000 euroa rahapelitoiminnan voittovarojen momentilta 29.91.50.

Budjettiesityksen kirjauksessa todetaan edelleen, että nuorisotoimialan strateginen rahoitus muodostuu nuorisoalan osaamiskeskusten yleisavustuksista sekä erilaisiin kehittämishankkeisiin myönnettävistä erityisavustuksista. Kirjauksen mukaan siihen voidaan katsoa sisältyvän myös hallituksen kärkihankkeeseen ”Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaan” kytkeytyvät nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön avustukset, joiden kautta vahvistetaan syrjäytymisvaarassa olevien nuorten yhteiskunnallista toimijuutta ja elämänhallintataitoja. **TPY pitää kirjauksessa olevaa työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön avustusten sitomista kärkihankkeeseen jokseenkin erikoisena**, sillä työpajatoiminta tai etsivä nuorisotyö eivät ole kärkihankkeen myötä syntyneitä toimintoja, vaan pitkäaikaisia, valtion erityisavustuksella tuettuja nuorisotyön toimintamuotoja. Toiminnot sinällään tukevat kärkihankkeen toteutumista.

Valtion talousarvioesityksessä 2018 työpajatoiminnalle ja etsivät nuorisotyölle esitetään:

- Mom. 29.91.51 nuorten työpaja ja etsivä nuorisotyö: Nuorten työpajatoimintaan esitetään 13 500 000 euroa ja etsivään nuorisotyöhön 4 523 000 euroa. Momentti sisältää myös kärkihankkeen Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan toteuttamiseen 1 500 000 euroa eli yhteensä 19 500 000 euroa.
- Mom. 29.91.50 Rahapelitoiminnan voittovarat nuorisotyön edistämiseen: etsivälle nuorisotyölle ja muulle nuorten sosiaaliselle vahvistamiselle esitetään 7 127 000 euroa.

Talousarvioesitys on linjassa valtion julkisen talouden suunnitelman kanssa, jossa linjataan työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön rahoituksen toteutuvan kehyskaudella 2018–2021 vuoden 2017 tasolla. TPY pitää rahoituksen sitomista vuoden 2017 tasoon hyvänä, sillä useita vuosia jatkunut valtionrahoituksen vuotuinen leikkausuhka on luonut tarpeetonta epävarmuutta ja aiheuttanut toiminnan alasajoja eri puolilla Suomea. Toiminnan perusrahoituksen ennakoitavuus luo osaltaan paremmat mahdollisuudet pitkäjänteiselle kehittämiselle ja vaikuttavuuden vahvistamiselle. **Vakaana pysyvä valtionavustus on tärkeä viesti toimintojen merkityksellisyydestä** ja se osaltaan vahvistaa kuntien sitoutumista nuorten syrjäytymistä ehkäisevään työhön. Tämä rahoituksen pitkäjänteisyys mahdollistaa toimintojen laadun kehittämisen.

OKM:n myöntämä valtion avustus muodostaa työpajojen kokonaisrahoituksesta hieman yli 10 prosenttia, jonka lisäksi rahoitus koostuu mm. hallinnoijan, kuten kuntien rahoituksesta, muusta julkisesta rahoituksesta, työpajojen tuotannollisesta toiminnasta sekä valmennuspalveluiden myynnistä. Etsivän nuorisotyön valtionavustus kattaa noin 60–70 prosenttia yksittäisen työntekijän palkkakuluista ja loput palkkaus- ja muut kulut kattaa joko kunta tai muu palveluntuottaja, kuten järjestö.

Palveluiden tuloksellisuus – yli 90 prosenttia nuorista kokenut sosiaalista vahvistumista palveluissa

Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta ennaltaehkäisevät ja paikkaavat peruspalveluiden väliin jääviä kuiluja ja katvealueita. Molemmille työmuodoille on ominaista organisatoriset rajat ylittävä monialaisuus ja -ammatillisuus. Nuorisolain (1285/2016) mukaan nuorten työpajatoiminnan tehtävänä on valmennuksen avulla parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun ja päästä avoimille työmarkkinoille tai muuhun tarvitsemaansa palveluun. Työpajatoiminnan tarkoituksena on parantaa nuoren elämänhallintataitoja sekä edistää hänen kasvuaan, itsenäistymistään ja osallisuutta yhteiskuntaan. Vastaavasti laissa kirjataan, että etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön. Etsivä nuorisotyö aloitetaan ensisijaisesti perustuen nuoren itsensä antamiin tietoihin ja hänen omaan arvioonsa tuen tarpeesta. Työ voidaan aloittaa myös viranomaisten luovuttamien tietojen perusteella.

Työpajatoiminnan tuloksellisuutta tarkastellaan eri tavoin eri hallinnonalojen näkökulmista. Nuorisotyön näkökulmasta työpajatoiminnan avulla edistetään nuorten osallisuutta ja tuetaan kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Koulutussektori tarkastelee toimintaa pitkälti koulupudokkuuden ja sen ehkäisyn näkökulmasta. Sosiaalitoimen näkökulmasta keskeistä työpajatoiminnassa ovat arjen- ja elämähallinnan vahvistaminen sekä yleisten työelämätaitojen oppiminen. Työvoimahallinto tarkastelee toimintaa lähinnä tulevan ammattialan selkiytymisen tai työtaitojen oppimisen näkökulmasta. **Toiminnassa yhdistyvät siis eri hallinnonalojen tavoitteet ja palveluodotukset**.

Työpajatoiminta kattaa 90 % ja etsivä nuorisotyö 97 % Manner-Suomen kunnista. Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön tuloksellisuutta seurataan keräämällä palveluista sekä määrällistä sekä laadullista tietoa. Työpajojen palveluissa oli vuonna 2016 yli 25 700 valmentautujaa, joista lähes 14 900 oli alle 29-vuotiaita nuoria. Liki 70 % valmentautujista sijoittui positiivisesti työpajajakson jälkeen työhön, koulutukseen tai heidän ensi sijassa tarvitsemaansa palveluun. Etsivä nuorisotyö tavoitti vuonna 2016 yhteensä 18 550 nuorta. Tavoitetuista nuorista vain 409 nuorta ei halunnut vastaanottaa palvelua. Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten tuen tarpeet liittyvät tulevaisuustyöskentelyyn, toimeentuloon, asumiseen, mielenterveyteen sekä koulutuspaikan hakuun sekä työttömäksi työnhakijaksi ja TE-palveluiden piiriin hakeutumiseen.[1]

Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuuden todentamista on kehitetty systemaattisesti jo vuosia. Palveluiden organisaatio- ja yksikkökohtaisen tilastoinnin ohella palvelujen laadullista vaikuttavuutta seurataan tähän tarkoitukseen kehitetyllä valtakunnallisella Sovari-mittarilla. Mittari tuottaa asiakaslähtöistä tietoa ja tunnuslukuja työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön toimivuudesta ja sosiaalisesti

[1] Bamming Ruth & Hilpinen Merja: Työpajatoiminta 2016. Aluehallintoviraston julkaisuja 30/2017; Bamming Ruth & Hilpinen Merja: Etsivä nuorisotyö 2016. Aluehallintoviraston julkaisuja 31/2017.

vahvistavista vaikutuksista paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Vuoden 2016 tulosten mukaan **yli 90 % työpajoilla olleista kokee sosiaalista vahvistumista palvelun aikana**.[2] Palveluilla koetaan olevan myönteistä vaikutusta erityisesti opiskelu- ja työelämävalmiuksiin, arjen asioiden hoitamiseen sekä sosiaalisiin taitoihin. TPY korostaakin, että erityisesti sosiaalisiin lähtökohtiin perustuvien ja nuorisotyöllisten palveluiden tarkastelussa työllistymistulokset eivät voi olla ainoa mittari ja peruste resurssien kohdentamiselle, vaan laadullisilla vaikutuksilla tulee olla yhtäläinen painoarvo. Tämä on linjassa myös budjettiesityksen kirjauksen kanssa, jossa todetaan, että nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön avustusten kautta vahvistetaan syrjäytymisvaarassa olevien nuorten yhteiskunnallista toimijuutta ja elämänhallintataitoja.

Nuorten syrjäytymisen ja työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrän vähentämiseen suunnataan kaikkiaan 45 miljoonaa puolivälitarkastelussa julkaistun 19 kohdan ohjelman myötä. **Ohjelmassa työpajatoiminnan kannalta merkittävää on työpajojen opinnollistamista koskeva kirjaus.** Osaamisen tunnistamista työpajoilla on toteutettu useiden vuosien ajan lähinnä hankkeissa, mutta resursseja tarvitaan toiminnan vakinaistamiseen. Työpajatoiminnan laajuus huomioiden tähän kohdennettavat resurssit tulee olla riittävät. Työpajojen mahdollisuudet tarjota tekemällä oppimiseen perustuva oppimisympäristö tulee todennäköisesti korostumaan ammatillisen koulutuksen uutta lainsäädäntöä toimeenpantaessa. TPY korostaa, että työpajojen tulee saada tästä asianmukainen korvaus *raha seuraa opiskelijaa* -periaatteella, jotta oppilaitosyhteistyötä ei tehdä muiden työpajan kohderyhmien kustannuksella. Nuorten työpajatoiminta on nuorisolaissa säädettyä toimintaa ja sen tulee toteuttaa laissa asetettuja tavoitteita. Toiminnalla on vahva nuorisotyöllinen merkitys. TPY huomauttaa, että **mikäli työpajojen rooli ammatillisen koulutuksen vaihtoehtoisena oppimisympäristönä vakiintuu laajamittaisesti, tulee sen näkyä myös toimintaan valtion budjetissa osoitetuissa resursseissa jatkossa.**

Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan -kärkihankkeen resursointi on viime vuosina ollut niukkaa. Merkittävää on **TEM:n hallinnonalalla ohjaamotoiminnan vakinaistamiseen resursoitavat 5 miljoonaa euroa ja niiden toimintaan lisättävän psykososiaalisen tuen palvelupaketin 3 milj. euroa.** TPY pitää Ohjaamoiden vakinaistamista hyvänä, sillä pääsääntöisesti nuorten itse arvostamia kasvokkaisia palveluita on vähennytty kautta linjan. Samalla yhdistys muistuttaa, ettei palveluohjaukseen keskittyvällä ohjaamotoiminnalla voida korvata niukkoja tai puuttuvia palveluita. On tärkeää resursoida nuorten päihde- ja mielenterveys-, kuntoutus-, ja työllistymispalveluihin. Ohjaamoita kehitettäessä on muistettava samalla huolehtia selkeästä työnjaosta sen ja vakiintuneiden nuorisotyön muotojen, kuten työpajatoiminnan, etsivän nuorisotyön sekä nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden kanssa toiminnallisten päällekkäisyyksien välttämiseksi. Huomattavaa on myös, että ohjaamotoiminta keskittyy kaupunkeihin, jolloin lähipalveluna toteutettavat työpajojen yksilövalmennus ja etsivä nuorisotyö hoitavat jatkossakin pienempien paikkakuntien nuorten kasvokkain tapahtuvan palveluohjauksen.

Muut toimet ja resurssit työpajojen, etsivän nuorisotyön ja monialaista tukea tarvitsevien nuorten näkökulmasta

Nuorten työpajatoiminnan saatavuuteen, saavutettavuuteen ja vaikuttavuuteen vaikuttavat toiminnan rahoitus, tuottajavaatimukset, toimenpiteiden sisältömäärittelyt ja nuorille maksettavat etuudet.[3] Työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö asemoituvat nuorisopolitiikan ohella vahvasti myös koulutus-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikan alueille. Myös talousarvioesityksessä nuoriso tulee esiin työllisyyden ja ammatillisen koulutuksen momenteilla. On selvä, että **työpajatoiminta tai etsivä nuorisotyö eivät voi toteutua laadukkaasti ja vaikuttavasti, mikäli eri hallinnonalojen nuorille tarjoamia toimenpiteitä ei resursoida riittävästi**.

Työpajoille ohjaudutaan eniten sosiaalitoimesta, TE-palveluista ja oppilaitoksista. Yleisimmät työpajoilla tarjottavat toimenpiteet ovat kuntouttava työtoiminta (41 %) ja työkokeilu (35 %). Viime vuosien aikana työllisyysmäärärahoihin tehdyt radikaalit leikkaukset ovat johtaneet TE-hallinnon palveluiden supistumiseen työpajoilla ja sosiaalitoimen kuntouttava työtoiminta on mennyt työkokeilun edelle yleisimpänä palveluna. Yleistä on, että esimerkiksi alun perin palkkatukityön tai työkokeilun tarpeessa ollut nuori ohjataan

[2] Sovari – sosiaalisen vahvistumisen mittari työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. Valtakunnalliset tulokset 2016.
[3] SivL 11/2017,

pitkittyneen työttömyyden jälkeen kuntouttavaan työtoimintaan, mikä on sekä inhimillisesti että tehostamisen ja vaikuttavuuden näkökulmasta kestämätöntä. **Työpajatoiminta on tuloksellisinta silloin, kun työpajalle pääsee riittävän varhain nuoren tilanteen kannalta tarkoituksenmukaisimpaan palveluun**.

Tässä valossa tarkasteltuna valtion budjettiesitys ei tuo pelkästään ratkaisuja, vaan osin vaikeuttaa työpajapalveluihin ohjautumista. Sinänsä hyvät nuorten työllisyyden hoitoon osoitetut 15 miljoonan euron lisämäärärahat ohjaavat TE-toimistoa ohjaamaan nuoret yksityisten palvelutuottajien palveluihin. Palveluntuottajalle maksetaan tuloksesta eli nuorten etenemisestä koulutukseen tai työhön. **Käytännössä tämä aiheuttanee jo ennestään paikoin pahasti takkuilevan TE-toimistojen ohjauksen vaikeutuvan ja vähenevän entisestään.**

Nuorten työllisyyden tukeminen työpajatoiminnan avulla ei voi toteutua, jos siihen ei tosiasiallisesti anneta välineitä. Työvoimapalveluihin päätettiin puolivälitarkastelun yhteydessä lisätä 25 miljoonaa. Palkkatukea päätettiin suunnata myös vaikeasti työllistyviin, ja nuorten palkkatukeen aiemmin saatavilla olleet sanssi- ja duunikortit yhdistetään yhdeksi palkkatukikortiksi. Nämä kohdennukset ovat erinomaisia, mutta **huolestuttavaa on palkkatukimäärärahojen kohdentaminen edelleen voimakkaasti yrityksiin** paremman vaikuttavuuden toivossa. Tämä asettaa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevat nuoret entistä vaikeampaan asemaan. Työllisyysmäärärahojen kohdentamisessa pitää huomioida paremmin nuorille työllistymiseen vahvempaa tukea tarjoavat tahot. Lisäksi esitys siitä, että palkkatukikortti myönnetään TE-hallinnon profilointimallin arvion ja TE-toimiston harkinnan perusteella, ei ole nuorten kannalta tarkoituksenmukainen. Profilointityökalun on todettu ennustavan epäluotettavasti työttömyyden pitkittymistä nuorten kohdalla. Palkkatuen tarpeen arvioinnissa nuorten kohdalla tulee hyödyntää myös muuta tietoa.

Työttömyyden taittamiseksi on esitelty uusia työllisyystoimia, kuten mm. työttömien aktivointi, yrittäjyyden edellytysten vahvistaminen, maakunnalliseen kasvupalveluun liittyvät uudistukset sekä työllistymistä tukevat kunnalliset kokeilut. Työttömien määräaikaishaastatteluiden painopistettä siirretään puhelinkeskusteluista kasvokkain tapahtuviin haastatteluihin, mikä on tarkoituksenmukainen muutos. Sen sijaan esitys siitä, että tehostettua palvelua tarvitsevat työttömät ohjattaisi määräaikaishaastattelujen yhteydessä henkilöstöpalveluyrityksiin avoimien työpaikkojen ja työttömien yhteensovittamisen parantamiseksi, ei ole tarkoituksenmukainen. **TPY korostaa, että tukea tarvitsevien työnhakijoiden asiantuntemus ja ohjausosaaminen ovat usein muilla tahoilla kuin yrityksillä.** Yksityisten palveluntuottajien osaaminen kohdentuu tutkitusti ns. helpommin työllistettäviin, 3-9 kk työttömänä olleisiin[4].

TPY huomauttaa, että työttömien aktivointi sanktioiden uhalla jättää huomiotta pitkäaikaistyöttömien nuorten sekä aikuisten erilaiset tilanteet. Pahimmassa tapauksessa sanktiointi voi vaikeasti työllistyvien kohdalla kääntyä itseään vastaan ja johtaa katoamiseen palveluista. Työttömyyden todelliset syyt, kuten terveyden ja oppimisen ongelmat, jäävät tällöin tunnistamatta ja ratkaisematta. **Aktivoinnin ohella olisi kiinnitettävä huomiota siihen, että työttömille on tarjolla riittävä määrä tarkoituksenmukaisia palveluita ja tukea tilanteen selvittämiseen.**

TPY näkee hyvänä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla esitettäviä koulutuksellisen tasa-arvon edistämisen ja oppimistulosten parantamiseen tähtääviä toimia. TPY pitää resurssien kohdentamista erityisopetukseen ja opetusryhmien pienentämiseen tarpeellisena esimerkiksi viimeaikaisten lukutaitotutkimusten valossa. Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön näkökulmasta merkittävin koulutusuudistus on kuitenkin ammatillisen koulutuksen sääntelyn, rahoituksen, ohjauksen ja rakenteiden uudistaminen. Reformin tavoitteena on osaamisperustainen ja asiakaslähtöinen kokonaisuus. **TPY:n mielestä ammatillisen koulutuksen lainsäädännön uudistus on tavoitteiltaan oikeansuuntainen, mutta sen toteutus tulee olemaan hankalaa erityisesti enemmän tukea tarvitsevien nuorten näkökulmasta.** Opiskelijoilta edellytetään uudenlaista aktiivisuutta. Säästöt tulevat johtamaan opiskelijahuollon, tukipalvelujen ja ohjauksen karsimiseen. On selvää, että vahvemman tuen tarpeessa olevat opiskelijat ovat suuremmassa vaarassa pudota koulutuksen ulkopuolelle, ja muutos tulee lisäämään etsivän nuorisotyön sekä työpajapalveluiden tarvetta.

[4] Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista, yleisperustelut s. 51

Ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa tuetaan 15 milj. euron lisärahoituksella, joka on reformin tavoitteet sekä laajuus huomioiden alimitoitettu. Tämän lisäksi koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin esitetään 25 milj. euron lisämäärärahaa. Ammatillista koulutustarjontaa lisätään 1 000 opiskelijavuodella nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ja osaamistarpeisiin vastaamiseksi. Tähän esitetään 9,4 milj. euron lisämäärärahaa. Nämä täydennykset voidaan nähdä lähinnä laastarirahana, kun **kun ammatillisesta koulutuksesta leikattu vuoden 2016 tasoon verrattuna liki 200 miljoonaa euroa.** Lisäksi määrärahaa vähennetään vuonna 2018 20 milj. eurolla, kun vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien nuorten aikuisten osaamisohjelma päätetään asteittain. Ohjelmalla olisi edelleen käyttöä, sillä 2010-luvulla yhteishaun ulkopuolelle on vuosittain jäänyt kuudesta yhdeksään prosenttia ikäluokasta. Edelleen on todettu, että toisen asteen tutkinnon suorittaminen hidastuu 21. ikävuoden jälkeen. Sen jälkeen kouluttamattomien osuus pienenee enää noin prosentin vuositahtia. 25-vuotiaana eli 9 vuotta peruskoulun päättämisen jälkeen noin 16 prosenttia miehistä ja 11 prosenttia naisista on edelleen vailla peruskoulun jälkeistä tutkintoa. Vastaavasti on todettu, että niistä joilla ei ole kesken olevia opintoja tai perusasteen jälkeistä tutkintoa 25. ikävuoteen mennessä, yhdeksän kymmenestä myös lopulta jää ilman sitä.[5]

Muista nuorisoon liittyvistä kirjauksista TPY pitää hyvänä sairausvakuutuslaista johtuvien menojen ehdotettua 4 milj. euron lisäystä. Sen turvin niiden nuorten, joiden toimintakyky on selvästi alentunut, olisi jatkossa mahdollista saada ammatillisen kuntoutuksen palveluita ilman sairausdiagnoosia.

Talousarviotarkastelun ohella TPY huomauttaa, että nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön tulevaisuuden kannalta ne tulee huomioida vahvemmin maakunta- ja kasvupalvelu-uudistuksen valmistelussa.

Työpajoilla, etsivällä nuorisotyöllä sekä ohjaamoilla tulee olla jatkossa rooli palvelujen yhteensovittamisessa kuntien ja maakuntien yhdyspinnoilla ja ne tulee integroida osaksi maakuntauudistuksen valmistelua. Kuten sivistysvaliokunta lausunnossaan (SiVL 11/2017) huomauttaa, että ”jos nuorten työpajatoiminta siirretään kunnan nuorisotoimesta yksityiselle yritykselle, vaarana on, että palveluista karsiutuvat nuorisolaissa säädetyt tavoitteet ja sisällöt. -- Työpajatoimijat tulee huomioida ja ottaa mukaan uudistusten maakunnalliseen valmisteluun, ja toiminnan nuorisolaissa säädetyt tavoitteet ja tehtävät tulee tunnistaa paremmin. Työpajatoiminnan monimuotoinen rahoituspohja sekä palveluvalikoima tulee huomioida valmisteluvaiheessa niin, että kestävä rahoitus ja riittävä, jokaisen yksilöllisiin tarpeisiin vastaava palveluvalikoima turvataan uudistusten myötä. Jatkovalmistelussa tulee entistä tarkemmin arvioida uudistusten vaikutuksia heikossa työmarkkina-asemassa oleviin asiakkaisiin. Valiokunta pitää tärkeänä, että työpajojen osaamista heikossa työmarkkina-asemassa olevien palvelutarpeen arvioinnissa hyödynnetään. Jatkossa tulee asiakkaiden ohjautuminen työpajoille ratkaista toimivalla ja joustavalla tavalla. Työpajojen ja ohjaamojen päällekkäisiä toimintoja tulee myös välttää.”

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry (TPY) on järjestö, joka edustaa yli 250 työpajaorganisaatiota Suomessa. Suurin osa yhdistyksen jäsenistä on kunnallisia (n. 70 %). Lisäksi työpajatoimintaa toteutetaan mm. yhdistyksissä, säätiöiden ylläpitämissä sosiaalisen työllistämisen yksiköissä sekä koulutuskuntayhtymien ylläpitämissä työpajoissa. Työpajatoimintaan osallistuu vuosittain yli 25 000 valmentautujaa, joista liki 15 000 on alle 29-vuotiaita nuoria.

[5] Ristikari ym. 2016, 19; Myrskylä 2011, 12